

Statistika 2 z računalniško analizo podatkov

Analiza skupine spremenljivk

1

V Statistične analize v SPSS-ju

V.6 Analiza skupine spremenljivk

Analiza skupine spremenljivk

Analyze – Multiple response – Define variable sets

– Frequencies

– Crosstabs

2

PRIMER 1: Primer anketnega vprašanja z več možnimi odgovori – skupina spremenljivk, ki jih obravnavamo kot celoto:

D6: D6. Ali ste imeli pri izdelovanju statistične naloge kakršnekoli težave zaradi spodaj naštetih razlogov?

Izberite spodnje razloge samo, če ste se srečevali s težavami.

Možnih je več odgovorov.

Študenti nismo bili dobro obveščeni o naših obveznostih.

Navodila so bila nejasna.

Navodil nisem natančno prebral/a.

Nisem imel/a dovolj časa za izdelavo naloge.

Premalo osebnega stika z izvajalko.

Imel/a sem omejen dostop do računalnika in/ali interneta.

Premalo znanja z uporabo računalnika in/ali interneta.

Težave s spletno aplikacijo za dostop do mojih podatkov.

Težave s spletno aplikacijo za preverjanje rezultatov.

Pojasnila glede napak in rezultatov nalog niso bila zadovoljiva.

Drugo: _____

Primeri raziskovalnih vprašanj:

- Koliko oz. kolikšen del študentov se je soočilo s posamezno težavo?
- Katere težave so bile najpogostejše?
- Ali obstaja razlika med študenti in študentkami?

3

PRIMER 2: Primer anketnega vprašanja s podvprašanji - spremenljivkami, ki jih obravnavamo kot celoto:

Obstaja več načinov, kako bi v Sloveniji lahko izboljšali stvari ali pa preprečili, da bi šlo kaj narobe. Ali ste v zadnjih 12 mesecih naredili kaj od navedenega? Ali ste...

		da	ne	(ne vem)
B13	stopili v stik s politikom ali predstavnikom državne ali občinske oblasti	1	2	8
B14	delovali v politični stranki ali skupini aktivistov	1	2	8
B15	delovali v kakšni drugi politični organizaciji ali zvezi	1	2	8
B16	nosili značko ali nalepko v podporo neki politični akciji	1	2	8
B17	podpisali peticijo	1	2	8
B18	se udeležili zakonitih demonstracij	1	2	8
B19	bojkotirali določene izdelke	1	2	8

Primeri raziskovalnih vprašanj:

- Koliko oz. kolikšen del anketirancev je kdaj naredil kaj od navedenega?
- Kaj od navedenega so anketiranci naredili najpogosteje?
- Ali obstaja razlika med moškimi in ženskami v delovanju glede navedenih dejanj?

4

Analiza anketnih vprašanj z več možnimi odgovori

Na zgornja vprašanja bi lahko odgovorili z izpisom frekvenčne porazdelitve in kontingenčne tabele za vsako spremenljivko posebej, kar pa ni pregledno, kot je razvidno iz izpisov za PRIMER 2.

contplt Contacted politician or government official last 12 months

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1 Yes	128	9,1	9,1	9,1
	2 No	1273	90,7	90,9	100,0
	Total	1401	99,9	100,0	
Missing	8 Don't know	2	,1		
Total		1403	100,0		

wrkprty Worked in political party or action group last 12 months

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1 Yes	41	2,9	2,9	2,9
	2 No	1360	96,9	97,1	100,0
	Total	1401	99,9	100,0	
Missing	8 Don't know	1	,1		
	9 No answer	1	,1		
	Total	2	,1		
Total		1403	100,0		

wrkorg Worked in another organisation or association last 12 months

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1 Yes	24	1,7	1,7	1,7
	2 No	1377	98,1	98,3	100,0
	Total	1401	99,9	100,0	
Missing	8 Don't know	1	,1		
	9 No answer	1	,1		
	Total	2	,1		
Total		1403	100,0		

Itd.

5

Analiza anketnih vprašanj z več možnimi odgovori

Bolj praktično:

1. Definiramo niz spremenljivk (*Analyze – Multiple Response – Define Variable Sets*), ki jih želimo obravnavati v skupini. Pri tem določimo ime niza ter katero vrednost (oz. vrednosti) spremenljivk želimo obravnavati.
2. V nadaljevanju z definiranim nizom delamo kot s samostojno spremenljivko in zanjo lahko zapišemo frekvenčno porazdelitev (*Analyze – Multiple Response – Frequencies*) ali kontingenčno tabelo (*Analyze – Multiple Response – Crosstabs*).
3. Pri interpretaciji nas navadno zanima % anketirancev, ki imajo določeno vrednost pri vsaki od spremenljivk (in ne % izbranih odgovorov med vsemi odgovori) (*Options – Percentages based on Cases*).
4. Opozorilo: Niz spremenljivk (skupina) je definiran le začasno, za trenutno SPSS sejo. Ob ponovnem zagonu SPSS-ja je potrebno niz ponovno definirati.
5. Procedura ne omogoča testov o povezanosti (testov značilnosti).
6. Vsakičnemu definiranju niza spremenljivk se izognemo, če delamo s programskimi stavki.
7. Analiza: Izpišemo frekvenčno tabelo ali kontingenčno tabelo za definirano skupino spremenljivk (*Analyze – Multiple Response – Frequencies* oz. *Crosstabs*).

6

Niz spremenljivk, ki jih želimo obravnavati v skupini.

Vrednost (ali skupina vrednosti), ki jo želimo obravnavati.

Ime „nove spremenljivke“ in njena labela (Pozor: definirano le za to SPSS sejo!!!)

„Novo spremenljivko“ – skupino prenesemo v seznam skupin spremenljivk.

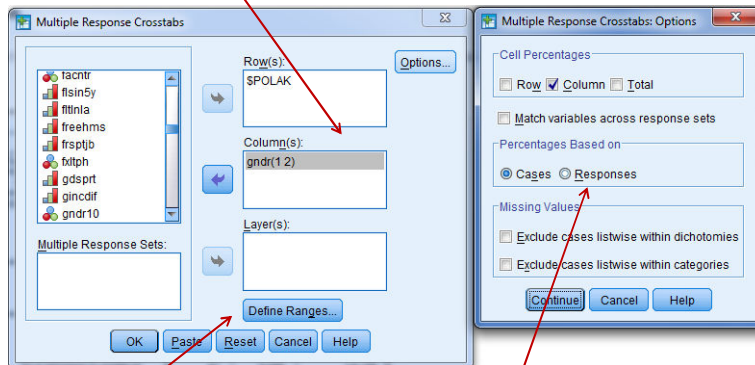
7

Zahtevamo izpit frekvenčne porazdelitve za skupino spremenljivk (v tem primeru niz *POLAK*).

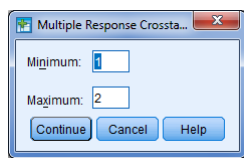
Če imamo v trenutni SPSS seji definiranih več skupin spremenljivk, se vse izpišejo v tem seznamu.

8

Zahtevamo izpis kontingenčne tabele za izbrano skupino spremenljivk (v tem primeru POLAK) in neke dodatne spremenljivke.

Določimo rang vrednosti spremenljivke, za katero naj izpiše frekvenčno porazdelitev za obravnavano skupino spremenljivk.

Določimo, kaj naj se izpiše v celicah kontingenčne tabele in na osnovi česa naj računa strukturne odstotke (zanima nas tisti na osnovi enot).

9

Izpis in interpretacija frekvenčne porazdelitve za niz spremenljivk za PRIMER 2.

	Case Summary					
	Cases					
	Valid		Missing		Total	
	N	Percent	N	Percent	N	Percent
\$POLAK ^a	289	20,6%	1114	79,4%	1403	100,0%

a. Dichotomy group tabulated at value 1.

Veljavne enote: tiste enote, ki imajo v skupini obravnavanih spremenljivk vsaj enkrat vrednost, ki jo obravnavamo.

Naš primer: Na vseh 7 vprašanj je vsaj 1-krat reklo DA (vrednost 1, tista vrednost, ki nas v tej analizi zanima) 289 20,6% vseh anketirancev. Te anketirance lahko štejemo kot politično aktivne v zadnjih 12 mesecih.

10

Izpis in interpretacija frekvenčne porazdelitve za niz spremenljivk za PRIMER 2.

\$POLAK Frequencies

		Responses		Percent of Cases
		N	Percent	
\$POLAK Politična aktivnost ^a	B13 Contacted politician or government official last 12 months	128	27,8%	44,3%
	B14 Worked in political party or action group last 12 months	41	8,9%	14,2%
	B15 Worked in another organisation or association last 12 months	24	5,2%	8,3%
	B16 Worn or displayed campaign badge/sticker last 12 months	37	8,0%	12,8%
	B17 Signed petition last 12 months	120	26,0%	41,5%
	B18 Taken part in lawful public demonstration last 12 months	31	6,7%	10,7%
	B19 Boycotted certain products last 12 months	80	7,4%	27,7%
Total		461	100,0%	159,5%

11

a. Dichotomy group tabulated at value 1.

Interpretacija frekvenčne porazdelitve za niz spremenljivk za PRIMER 2.

298 anketirancev je skupaj 461-krat odgovorilo z „DA“ (v SPSS datoteki predstavljeno z vrednost 1) pri teh 7-ih vprašanjih.

- 128 anketirancev, kar predstavlja 44.3% vseh politično aktivnih anketirancev, je odgovorilo z „DA“ pri vprašanju B13. Torej, 44.3% politično aktivnih anketirancev je v zadnjih 12 mesecih stopilo v stik s politikom ali predstavnikom državne ali občinske oblasti.
- 120 anketirancev, kar predstavlja 41.5% vseh politično aktivnih anketirancev, je v zadnjih 12 mesecih podpisali peticijo. Nadalje, 27.7% jih je bojkotiralo določene izdelke. Itd.
- Vsota teh % ni 100%, ker je anketiranec lahko odgovoril za DA (vrednost 1) pri več kot enem vprašanju (kot da bi bilo več možnih odgovorov.)

Med vsemi odgovori „DA“ (odgovori, kodiranimi z 1) jih je 128 ali 27.8% takih, da so bili izbrani pri vprašanju B13, 120 ali 26.0% takih, da so bili izbrani pri vprašanju B17. Itd.

12

Izpis kontingenčne tabele za niz spremenljivk za PRIMER 2 in spremenljivko SPOL.

Case Summary

	Cases					
	Valid		Missing		Total	
	N	Percent	N	Percent	N	Percent
SPOLAK*gn dr	289	20,6%	1114	79,4%	1403	100,0%

SPOLAK*gn dr Crosstabulation

			gn dr Gender		Total
			1 Male	2 Female	
SPOLAK Politična aktivnost*	B13 Contacted politician or government official last 12 months	Count	86	42	128
		% within gn dr	54,8%	31,8%	
	B14 Worked in political party or action group last 12 months	Count	29	12	41
		% within gn dr	18,5%	9,1%	
	B15 Worked in another organisation or association last 12 months	Count	17	7	24
		% within gn dr	10,8%	5,3%	
	B16 Worn or displayed campaign badge/sticker last 12 months	Count	22	15	37
		% within gn dr	14,0%	11,4%	
B17 Signed petition last 12 months	Count	56	64	120	
	% within gn dr	35,7%	48,5%		
B18 Taken part in lawful public demonstration last 12 months	Count	21	10	31	
	% within gn dr	13,4%	7,8%		
B19 Boycotted certain products last 12 months	Count	41	39	80	
	% within gn dr	26,1%	29,5%		
Total	Count	157	132	289	

Percentages and totals are based on respondents.
a. Dichotomy group tabulated at value 1.

13

Interpretacija kontingenčne tabele za niz spremenljivk za PRIMER 2 in spol.

Med 289 politično aktivnimi anketiranci, jih je 157 moškega in 132 ženskega spola.

Med politično aktivnimi anketiranci moškega spola jih je v zadnjih 12 mesecih stopilo v stik s politikom ali predstavnikom državne ali občinske oblasti 86 ali 54.8%, 29 ali 18.5% delovalo v politični stranki ali skupini aktivistov itd.

Med politično aktivnimi anketiranci ženskega spola jih je v zadnjih 12 mesecih stopilo v stik s politikom ali predstavnikom državne ali občinske oblasti 42 ali 31.8%, 12 ali 9.1% delovalo v politični stranki ali skupini aktivistov itd.

Moški so torej najpogosteje stopili v stik s politikom ali predstavnikom državne ali občinske oblasti, ženske pa so najpogosteje podpisale peticijo.

14